

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань економічного розвитку

16 вересня 2022 року

Веде засідання голова Комітету НАТАЛУХА Д.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, колеги, мої вітання! Дякую всім. Приношу відразу вибачення за те, що перенесли засідання на одну годину. На жаль, там з самого ранку попросили прийняти участь у нараді по порядку денному, тому вимушений був просити перенести.

У нас є кворум, Вікторія Павлівна?

ШЕСТОПАЛОВА В.П. Немає, є чотири народні депутати, члени комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поки що чекаємо, я зрозумів.

КУБІВ С.І. Пане голово, слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава, Степан Іванович. Дякую.

Кубів. Руцишин. Лічман, Приходько, бачу. П'ять. Чекаємо ще колег.

МОВЧАН. Доброго дня, всім!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

РУЦИШИН Я.І. Вітаю, товариство!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович, вітаю!

Є ще Олексій Мовчан і є ще наче Ігор Марчук, так?

МАРЧУК І.П. Так, приєднався. Вітаю всіх!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня! Дякую.

Ще одна людина нам потрібна. Дві... сім людей онлайн.

МАРЧУК І.П. Дмитро Андрійович, я хочу сказати, що ви дуже непогано і виглядаєте після вчорашньої підтримки української економіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Назбирав, Ігор Петрович. Вітаю.

Так, в Києві тривога.

КУДІН. А дозвольте тоді, користуючись паузою, Дмитро Андрійович, приєднатися до привітань з днем народження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КУДІН. Побажати міцного здоров'я і економічного зростання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це всім нам. Дякую. Успішна економіка – запорука перемоги.

КУБІВ С.І. Пане голово, многая і благая літа!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, друзі, дякую дуже. І ще раз дякую всім, кому ще не відповів від учора. Обов'язково відповім, перепрошую.

КУДІН. Ми вчора пробивалися, але зрозуміли, що черга довга. Тому ми подумали: все, ми сьогодні, під час... до комітету, от якраз є пауза.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую. Дякую. Дякую дуже.

Є у нас кворум, колеги, чи ще немає?

ШЕСТОПАЛОВА В.П. Немає кворуму ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає досі. Добре.

МАРЧУК І.П. Я, користуючись нагодою, якщо дозволите, пане голову, декілька слів про нашу поїздку до Литви разом з нашими колегами: Олексій Мовчан, Роксолана Підласа. Я хочу передати вітання від Комітету економіки Литви нашому комітету. І хочу сказати, що ми були вражені настільки теплим і дружнім прийомом наших колег з литовського Сейму. Ну, навіть не міг собі уявити, що така величезна підтримка України, нашого народу народом Литви.

Тому найкращі враження. Намітили там цілу низку спільних проектів, і зараз, я думаю, разом будемо їх реалізовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Петрович. Це чудові новини, справді цінна інформація. Я зі своєї сторони говорив учора і сьогодні зранку ще раз з Казисом, з візаві нашим, з головою економічного комітету їхнім. Він так само передав своє захоплення професіоналізмом і високим рівнем професійності членів нашого комітету. Всім передавав великий привіт. І ми з ним домовилися, що зробимо повноцінний візит всього складу, плануємо поки що ближче до грудня, десь там в районі католицького Різдва, якраз там Вільнюс гарно прикрасять, вони хочуть похизуватися цим. Тому вони так само задоволені таким розвідувальним візитом вашим і передають вітання всім іншим.

Так, мені підказують, що є у нас кворум, колеги. У нас є: Кицак, Кубів, Лічман, Магомедов, Марчук, Мовчан, Наталуха, Приходько і Руцишин начебто. Так, є. Я тоді попрошу повідомити, чи є необхідність обговорювати

порядок денний, колеги, чи можемо переходити одразу до голосування за той порядок денний, який був в попередньому...

МОВЧАН О.В. Пане голово!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Є прохання, є пропозиція по порядку денному. Перенести законопроект 6101, я думаю, на наступний комітет, там з'явилося зауваження від юруправління. Тобто просто треба відпрацювати, трошки більше часу, щоб відпрацювати всі питання, щоб ми потім не поверталися до нього. 6101, я за нього відповідаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6101, добре.

МОВЧАН О.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо нема заперечень, я тоді...

КУБІВ С.І. В мене є думка ще по цьому питанню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Степан Іванович.

КУБІВ С.І. Дивіться, ми говорили минулий раз і ми не раз говорили, що коли будемо розглядати оцей законопроект 6101, ми виконаємо рішення комітету про перелік підприємств, які заборонені до приватизації. Так виходить, що ми хочемо спочатку прийняти закон, все зробити через оренду і через невідомо що, ну, трошки піти таким нечесним шляхом до людей.

Давайте ми, Олексій Васильович, до вас просьба. До вас просьба, офіційно прошу, не тільки від мене, а від багатьох депутатів, давайте навіть

від фракції, навіть від людей, які ...*(Не чути)* затвердити перелік підприємств, які заборонені до приватизації, а потім розглядати. Бо коли ми говоримо про оренду підприємств, коли ми говоримо про підприємства, де сто відсотків акцій має відповідно держава, право в оренду приватизації, ну, це трішки щось, знаєте, не буду говорити, з якої опери, але воно трішки неправильно... *(Не чути)*

Дякую.

МОВЧАН О.В. Можна, пане голово, я відповім?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, Олексій Васильович.

МОВЧАН О.В. Степан Іванович, ми насправді не домовлялися про те, що буде така черговість. Звичайно, ми можемо підняти стенограму за той комітет, коли ми голосували на першому читанні, але я точно пам'ятаю, про що я обіцяв. Я обіцяв про те, що ми врахуємо позиції стейкхолдерів. Були зауваження від Головного науково-експертного управління, і були особисто від вас зауваження щодо Закону "Про акціонерні товариства". Ми там прийняли, ви пам'ятаєте, прийняли нову редакцію, але вона не набула чинності. І от це зараз є предметом дискусій із Головним науково-експертним управлінням, тому що уже опублікована нова редакція, але вона не набула чинності. Але я вам скажу, що це не пов'язано, прийняття цього законопроекту взагалі не пов'язано із законодавством про список заборонених до приватизації підприємств. Тому що ми тут вирішуємо сіру зону законодавства, яка існує з 2001 року після прийняття Господарського кодексу. Тобто ми його доопрацьовуємо, чого не робили раніше. Був би у нас список чи його не було би, це треба було би робити: попереднім скликанням парламенту, наступним. Тобто це паралельні процеси.

А от щодо списку, звичайно, ми можемо ще також задати питання, яка позиція по списку і підтримка у Міністерства економіки. Тому що ключова

історія в цьому питанні якраз пов'язана із позицією уряду. Наприклад, ми обговорювали питання об'єднання лісгоспів, і я піднімав це питання, чому уряд подав 270 лісгоспів в перше читання, цей законопроект 4020, а тепер вони хочуть об'єднувати. Тобто, на жаль, у нас немає чіткої позиції уряду, я зараз її не вбачаю. Тому я би просив, щоб ми не змінювали порядок розгляду питань, а рухались паралельно.

Дякую.

КУБІВ С.І. Дивіться, Олексій Васильович, я хочу сказати, не треба піднімати минулорічне засідання тільки. А давайте, коли ми відміняли цей перелік, і те, що обіцяли нам зробити цей перелік, ви розумієте? Давайте не говорити "стенограма минулого засідання".

Я в теперішньому випадку, пане голово, буду, деколи ми обговорюємо не все під стенограму, неприємні речі, я буду зараз говорити під стенограму і неприємні речі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович.

Колеги, я пропоную зняти 61, обговорення, цей проект Закону 6101, все правильно. Якраз переносимо на чергове засідання, на наступне засідання комітету, а до цього проговоримо між собою порядок його розгляду і всю проблематику по ньому. Добре.

З приводу наступного тижня і запрошення до дискусії і міністерства, і лісагентства, і всього іншого. Хочу заздалегідь, колеги, повідомити, що планується проведення щонайменше двох комітетів на наступному тижні, скоріше за все вівторок-середа, які будуть присвячені виключно заслуховуванню представників органів виконавчої влади, профільних агентств, установ і інших інституцій якраз по тій проблематиці, які ми неодноразово піднімали на комітеті: і по Антимонопольному комітету, і по ДПСС, і по іншому. Тобто у нас будуть два комітети без розгляду проектів

законів, а виключно із заслуховуванням представників тих чи інших відомств. І я думаю, в такому контексті ми на наступному тижні і по лісовому господарству, так само бажано заслухати і зрозуміти бачення профільного міністра і профільного органи виконавчої влади, який відповідає за політику у сфері лісів.

Добре, якщо знімаємо 6101, у нас лишається чотири проекти законів і "Різне". Значить, це 7138, 7508, 7331 і тоді все. Три проекти законів, я перепрошую. Далі іде про створення підкомітету і далі "Різне" – про поточний стан економічного і соціального розвитку.

Будуть заперечення до такого рекомендованого порядку денного на ухвалення, тобто без 6101? Можемо переходити до голосування, так, колеги? Добре. Тоді ставлю на голосування пропозицію ухвалити порядок денний у запропонованій комітетом редакції без розгляду проекту Закону 6101. Будь ласка, прошу голосувати.

Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую
Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.
Марчук.

МАРЧУК І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.
Підласа. Відсутня.
Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скорик.

Тарута.

Шевченко.

Дякую, колеги. Всі – за, з присутніх членів комітету, інші відсутні. Десять – за. Можемо рухатися далі.

Колеги, у нас далі проект Закону 7138 нашого колеги Олександра Федієнка – це про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та інших законів України щодо забезпечення захисту електронних інформаційних ресурсів в умовах надзвичайного стану. Законопроект був надісланий раніше. Чи є необхідність в його обговоренні, колеги? Чи можемо переходити до голосування? Можемо переходити до голосування.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

МОВЧАН. В мене єдине, до голосування за які пропозиції? Тобто наскільки я розумію, то він втратив свою актуальність, тому і пропозиція його відхилити, це про 7138 от. Правда, ми ж його зараз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да, 7138 – це законопроект Федієнка.

МОВЧАН. Так. Тобто пропозиція... пропозиція його відхилити через те, що втратив свою актуальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Втратив актуальність.

МОВЧАН_. Тому що ми прийняли інший закон, яким... Ну, тобто да, і далі по тексту, ви всі знаєте, який закон ми прийняли.

КУБІВ С.І. Павло, якщо відхилити, враховуючи, що є воєнний стан, а не надзвичайний, мені здається, можна голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович.

Добре, колеги. Тоді за результатами обговорення пропоную ухвалити рішення внести проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та інших законів України щодо забезпечення захисту електронних інформаційних ресурсів в умовах надзвичайного стану (реєстровий номер 7138) на розгляд Верховної Ради України та за результатами розгляду в першому читанні рекомендувати Верховній Раді України відхилити зазначений законопроект. Прошу голосувати.

Буймістер.

Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.

Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

МАГОМЕДОВ М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марчук.

МАРЧУК І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.

Підласа. Відсутня.

Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скорик.

Тарута.

Шевченко.

Ще раз, Буймістер Людмила Анатоліївна є? Добре.

Колеги, у нас всі – за, один член комітету з присутніх не голосував. 10 – за. Дякую. Рішення прийнято. Законопроект відхилений.

Другий пункт порядку денного. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму

залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства. Це проект Закону 7508 нашої колеги Янченко Галини. Ми вже розглядали його на засіданні комітету. Була можливість обговорити, в тому числі, з автором законопроекту запропоновані позиції.

Пані Галина з нами на зв'язку. Так?

ЯНЧЕНКО Г.І. Друзі, всім доброго дня! Насправді над законопроектом працювали пів року, місяця два з половиною назад проводили з усіма, хто цікавився з комітетом, окремо дискусію. Після того провели ще ряд, скажімо так, переговорів і консультацій із Мінекономіки, зокрема з Олександром ...*(Не чути)*, заступником, і з профільними управліннями, і з колишнім заступником міністра економіки Іриною Новіковою, і з IFC, і з EBRD, і з Світовим банком, коротше з усіма, хто хотів і хто не хотів, з усіма провели консультації. Зараз є розуміння, що потрібно поправити до другого читання і, в принципі, є погодження. Працюємо по цьому законопроекту тісно з Мінекономіки і Мінінфраструктури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, була можливість ознайомитись, будь ласка, у когось є питання до автора або до проекту?

Да, будь ласка, Степан Іванович.

КУБІВ С.І. Є. Дивіться, взагалі закон потрібний. Взагалі суттєві зміни і особливо зараз про державно-приватне партнерство і спрощення механізму – це правильний шлях. Це фактично ми зробили універсальний новий закон, який в післявоєнний період і в період, навіть коли ми хочемо відбудову, він є потрібний.

Але коли читаючи, пані Галино і шановні члени комітету, пане голову, ГНЕУ 19 сторінок зауважень і Мін'юсту 20 сторінок зауважень, я не буду зараз по кожному пункту зупинятися, це викликає, що ми ще повинні дещо

дотягнути. В іншому випадку буде зібрати переконання в залі при таких заключеннях складно, бо там є корупційні певні ризики, про що говорить і ГНЕУ, і Мін'юст.

Друге питання. Я розумію, що в економіку всі кошти, які будуть давати, їх потрібно всі брати, за певним принципом, за певним контролем. Але, коли ми говоримо про судові спори і коли ми говоримо, включаючи там, так, пожартую, слідчі ізолятори і що людина, яка представляє державно-приватне партнерство, буде представляти від імені держави рішення Верховної Ради України, ми хочемо Верховну Раду з нуля до мінусу допустити, так? Мені здається, цього не можна робити.

І третій блок. Читаючи застереження комітетів Верховної Ради, пані Галина, я думаю, я би до них прислухався. І, наприклад, комітет освіти, який говорить, що у них є і робоча група, і ряд інших позицій, і вони нам дають руку до співпраці, особливо освітні проекти, медичні проекти, дошкільні і вузівські, це дуже важлива тема майбутнього держави. Бо коли ми говоримо про школи, то кожен з нас один раз закінчував одинадцять, десять чи там дванадцять класів. Це не так, що освітянську ми можемо три чи чотири і перевчатися ціле життя. Ми говоримо про серйозні застереження і рекомендації Комітету освіти і науки. І можу говорити дуже багато по кожному пункту, бо цей законопроект є дуже важливий. Я говорю про філософію, пані Галя. По-перше, вам дякую. І ми його підтримуємо. Але на базі тих застережень – 19, 20 сторінок, особливо ГНЕУ і особливо, особливо, повторюю, Мін'юсту, ми говоримо це, Мін'юст – це позиція одна з чотирьох головних міністерств уряду на сьогоднішній день, ну, в крайньому, коли в уряді ми були, я думаю, що пан Денис підтвердить, коли є такі заперечення, навіть документи не виносять на уряд, при 20 сторінках рекомендацій і зауважень.

Тобто я би рахував, пане голову, що між першим і другим читанням, я вже накладав матрицю і аплікацію – чи ми можемо застереження ГНЕУ і Мін'юсту зняти певними правками? Відповідаю достовірно на 95 відсотків,

не зможемо зняти. Для балансу я би ще взяв комітет, щоби дати заключення щодо корупційного блоку, так.

І третій аспект – щодо судових і виступання від імені держави без спеціального закону чи рішення Верховної Ради ми не можемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЯНЧЕНКО Г.І. Можна, колеги, прокоментувати, якщо можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, пані Галина.

ЯНЧЕНКО Г.І. Значить, дивіться, я вам уже говорила, що ми провели величезну, просто неймовірну кількість консультацій і переговорів, опрацювали всі зауваження, які до нас надійшли, в тому числі зауваження ГНЕУ.

Насправді що стосується зауважень ГНЕУ, звичайно, що зауважень могло бути багато, тому що на хвилиночку у нас порівняльна таблицка – більше 250 сторінок.

Водночас хочу сказати, що те, що стосується зауважень ГНЕУ, частина там, де йдеться про формулювання, ми з ними погоджуємося, їх приймаємо і їх легко змінити насправді до другого читання, це те, що, власне, депутати і роблять.

Водночас деякі зауваження, вони є нелогічними і, в принципі, ми це готові пояснювати. В тому числі і з Мінінфраструктури, і з проектним офісом Мінінфраструктури, з яким ми працюємо, чому ці зауваження, вони не релевантні, там одна група зауважень є щодо формулювань.

Водночас, якщо би вони опрацювали так само Закон "Про концесію", який приймало наше скликання і який проходив, якщо я не помиляюся, так само через ваш комітет, то частину формулювань ми просто приводимо до

спільних формулювань в Законі про ДПП і в Законі "Про концесію", тому що концесія – це і є один із видів ДПП. Це перше.

Друге. Є такі зауваження, наприклад, про те, що, значить, ГНЕУ пише, що не можуть бути мости, там естакади і так далі окремими об'єктами ДПП, тому що їх немає ніде у визначенні, тому що це все як би це шлях. Водночас ми знаємо дуже багато прикладів, коли саме як би мости, тунелі і тощо і в Європі, і в інших прогресивних країнах, вони можуть бути окремими об'єктами ДПП. Тому тут зауваження ГНЕУ абсолютно нелогічне, і відповідно як би треба просто ГНЕУ пояснити, да, що мається на увазі і що потрібно як би, які можуть бути наприклад можливості, в тому числі у Мінінфраструктури.

Я не зовсім, чесно кажучи, зрозуміла ваше, пане Степане, зауваження щодо корупційних ризиків. Якщо у вас, ви маєте на увазі щось прямо як би конкретне, то, будь ласка, озвучте. Я більше ніж впевнена, що будь-які моменти такі можна і вони будуть прибрані до другого читання, тим паче, що всі ми з вами маємо право на законодавчу ініціативу.

КУБІВ С.І. Дивіться, я ще раз хочу повторити свою позицію. Цей закон є потрібний. Філософію я підтримую. Але ... *(Не чути)* застережень, пані Галино, ГНЕУ 19 сторінок, те, що ви сказали, це ви сказали 5 відсотків того, що там написано. І не я повинен доказувати ГНЕУ чи ГНЕУ нам. Ми повинні доказати ГНЕУ, якщо вони... ГНЕУ дають юридичне заключення – це експертиза, розумієте, так. І я би зараз дискусії не ... *(Не чути)* Якщо ми говоримо на сьогоднішній день про те, що судові спори і від імені держави і так далі, ну, вибачте, державно-приватне партнерство, людина, яка дає кошти і так далі, представляє державу. В чому? На основі чого і так далі? Тобто це що, не корупційні ризики?

Я не хочу вникати, я ще раз говорю. Ми маємо класний закон, філософія класна, але над ним ще треба попрацювати. І те, що 250 сторінок

чи порівняльний аналіз, це говорить про поспіх, а не про якість документа.
Це я вам говорю з свого досвіду.

Я би ще хотів почути позицію уряду по тому питанню, і тоді, будь ласка, я висловив свою думку.

Дякую.

ЯНЧЕНКО Г.І. Дякую. Вибачте, будь ласка, я забула зазначити про зауваження освітнього комітету. Ми провели окрему зустріч...

КУБІВ С.І. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте по черзі, будь ласка...

ЯНЧЕНКО Г.І. У членів освітнього комітету, у них немає питань. У них є питання в одній частині, вони подадуть правки. Це те, що стосується там частини п'ятої, шостої однієї з їхніх статей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЯНЧЕНКО Г.І. У освітнього комітету немає питань ...

МОВЧАН О.В. Пане голово, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги! Пані Галино, дякую.

Давайте ще у Олексія Мовчана є питання, будь ласка.

МОВЧАН О.В. Дуже дякую.

Да, насправді нам немає сенсу зараз входити в коментарі щодо кожного зауваження, тому що їх дуже багато зауважень. Мені здається, це найбільша кількість зауважень, які я бачив через законопроекти, які проходили через

наш комітет. Але це через те, в тому числі, що законопроект сам великий, тобто ми говоримо не про маленьку реформу, а про щось велике і системне. Тому, очевидно, що тут буде багато позицій стейкхолдерів на кожен норму, яка там написана.

Насправді я особисто підтримую законопроект. Я вважаю, що цю реформу робити треба. Єдине, я погоджуюсь з тим і тут як би і з Степаном Івановичем, і з багатьма стейкхолдерами, які надали зауваження, що він сильно потребує доопрацювання, тому що, правда, він не узгоджується як з низкою кодексів, так і деякі норми не узгоджуються по тексту між собою і не узгоджуються із профільним законодавством в тих чи інших галузях. Я відповідаю за питання держвласності, мене більше турбує те, про що говорить Мінекономіки і про що говорить Фонд державного майна в своїх зауваженнях, що стосується можливого набуття права власності приватним партнером, тобто після завершення цього договору. Ідея концесії і... *(Не чути)* якраз полягає в тому, що те, що не може бути приватизовано, воно мало би йти на державно-приватне партнерство, тобто це вихід для державного власника, як спільно із приватним власником розвивати заборонені до приватизації об'єкти. І нам би, ну, за ідеологією законодавства, яке стосується якраз заборони, про приватизацію не хотілося б, щоб така схема існувала. Тому що у нас є дірки деякі в законодавстві про оренду, які також треба ліквідувати, де є, ну, скрита така собі концесія, там, де ти береш в оренду і потім приватизуєш. Тобто, ну, це не дуже добрий досвід, цього не варто робити.

Тому я особисто буду уважно слідкувати і допомагати з тим, щоб узгодити норми цього законопроекту до другого читання із законодавством, яке стосується управління державною власністю, орендою і приватизацією, але я особисто вважаю, що це серйозний документ, великий, системний, і, можливо... Я просто працював з подібним один раз вже, великим, це що стосувалося приватизації. І це просто нереальна кількість ресурсу людського. Я витратив на це рік, і, мені здається, це підкомітет Ігоря Марчука, саме дане

питання ДПП. І я вважаю, що це дуже велике навантаження. Тому тут треба бути гнучкими. Там, де, наприклад, є якісь речі, які краще виключити, тобто вони не є критичними, або його подати окремим законопроектом, то краще так зробити для досяжності результату. Тому що такі системні реформи дуже важко йдуть. Яюсь так.

Тому я підтримую, але нам треба доопрацьовувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Васильович.

Колеги, є ще бажанчі висловитися по цьому законопроекту? Чи можемо переходити до голосування?

Добре. Дякую. Я тоді попрошу...

ЛІЧМАН Піднімав руку пан Денис Кудін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Денисе, будь ласка. Мінекономіки.

КУДІН Д.І. Дякую, Дмитре Андрійовичу.

В принципі, я згоден з тими тезами і з тими пересторогами, які озвучував Степан Іванович, Олексій Васильович. Але доцільність цього законопроекту не можна переоцінити, бо війна внесла, фактично спричинила величезну необхідність у перетворенні 18 тисяч об'єктів різної соціальної інфраструктури з непрацюючих в працюючі об'єкти. І мені здається, що, ну, знаєте, от відверто, працюючи в міністерстві, міністерства завжди пишуть кілометрові висновки, які потім можна поправити перестановкою слів або двома-трьома реченнями.

Тому я переконаний, що ми зможемо до другого читання спільно доопрацьовати проект так, щоб ні в кого не виникало запитань. Тому, мені здається, було би правильно підтримати зараз в першому читанні заради економії часу, попрацювати активно до другого читання – і все-таки мати цей законопроект ухвалений ще цієї осені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе. Дякую дуже.

Колеги, тоді я пропонував би переходити до прийняття рішення по цьому проекту закону. Відповідно за результатами обговорення пропоную ухвалити рішення внести проект Закону про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та інших законів України щодо забезпечення захисту... Я перепрошую, це 7138, щось у мене перед очима. Внести проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України (реєстровий номер 7508) на розгляд Верховної Ради України та за результатами розгляду в першому читанні рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений законопроект за основу так, як це рекомендує автор.

Прошу голосувати, колеги.

Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. З величезною повагою відношуся до колег, які займаються саме системними реформами, тому – за. І до другого читання, я впевнена, поправимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кишак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.
Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.
Колеги, можна виключити.

ЛІЧМАН Г.В. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Лічман – за.
Кубів – за.
Магомедов.
Марчук.
Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.
Підласа.
Приходько.
Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скорик.
Тарута.
Шевченко.

Ще раз, хто у нас був і не голосував? Магомедов і Марчук. Колеги, є ви на зв'язку? Добре.

Секретаріат, яка кількість голосів?

ШЕСТОПАЛОВА В.П. 8 народних депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8. Дякую. Є. Рішення прийнято. 8 – за, 2 – не голосувало у нас з 10. Тому рішення прийнято.

У мене, колеги, пропозиція, по 116 статті є необхідність голосувати?

_____. Так, давайте, це дуже правильно щодо такого великого законопроекту.

КУБІВ С.І. Я думаю, що по 116-й треба такі позиції зробити, щоб ми об'єднали зал.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович.

Тоді давайте проголосуємо 116 статтю закону, зараз, буквально одну хвилинку, єдине, в мене щось тут підводить зв'язок.

Так, колеги, беручи до уваги висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України щодо усунення деяких неузгодженостей та врахування висловлених зауважень і пропозицій до законопроекту, комітет ухвалив рішення звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України під час розгляду даного законопроекту на пленарному засіданні про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та (або) суперечностей у тексті законопроекту 7508, інших структурних частин зазначеного законопроекту та (або) інших законодавчих актів, що не були

предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Відповідно ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати, колеги.

Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак.

КИЦАК Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович.

Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

Марчук.

Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.

Підласа.

Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скорик.

Тарута.

Шевченко.

8 – за з 10. Дякую, колеги, рішення прийнято, по 116-й теж є відповідне рішення. Дякую.

ЯНЧЕНКО Г.І. Дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую Мініекономіки і дякую пані Янченко. Дякую.

Колеги, значить, переходимо до останнього рішення по порядку денному, по проекту законів. Це номер 7331: щодо внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного стану) в Україні.

Це урядовий проект закону. Відповідно, пане Денисе, я би передав вам слово для його короткого представлення. Будь ласка.

КУДІН Д.І. Дякую, Дмитро Андрійовичу.

Цей законопроект фактично ми розробили на основі аналогічного експериментального рішення, уже прийнятого Кабінетом Міністрів України

на початку війни. Ми розуміємо, що одним з найважливіших чинників економічного зростання є рівень економічної свободи в країні. На жаль, Україна сьогодні за рівнем економічної свободи знаходиться на 137 місці серед інших країн світу, це майже в кінці списку. Тому мета цього законопроекту – розширити рівень економічних свобод.

В якій спосіб? Ми пропонуємо поширити декларативний принцип отримання дозвільних документів на більшість видів господарської діяльності, які вимагають отримання відповідних ліцензій або погоджень з боку держави. Цей декларативний принцип не буде поширюватися на критичні сфери і галузі. Законопроектом пропонується визначити, що декларація за своїм правовим статусом прирівнюється до ліцензій і дозволів інших результатів надання публічних послуг.

В принципі, ми так само цим законопроектом пропонуємо продовжити дію раніше наданих строкових ліцензій, дозволів. Декларацій на час воєнного стану і ще плюс три місяці після його припинення. І також відстрочити на період воєнного стану і плюс три місяці подання звітів і інших періодичних документів, платежів за ліцензіями, які були отримані раніше. У зв'язку з цим просимо підтримати в першому читанні.

Дякую.

КУБІВ С.І. Пане голово, в мене є питання одне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе.

Да, Степан Іванович, будь ласка.

КУБІВ С.І. Дивіться, я підтримую повністю вас, повністю, тільки одне зауваження, яке хочу підтримати із досвіду з тим, що нас очікує співпраця з міжнародними фінансовими установами, зауважень Національного банку України. Не може ця справа розповсюджуватися на банки і на банківські установи, про що ми зараз говоримо. Бо, коли ми говоримо про регулятора як

Національний банк України і про незалежність як стабілізатора стабільності фінансової системи, я би хотів тут отримати від вас розуміння і тоді просто підтримувати цю позицію. Але по Національному банку зауваження необхідно би врахувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Денис Ігорович, якщо ваша ласка, будь ласка.

КУДІН Д.І. Так, ми передбачили в цьому законопроекті, що є перелік видів діяльності, на які не можуть поширюватися отримання ліцензій в декларативному принципі. В принципі, такий перелік визначить Кабінет Міністрів України. Якщо ми подивимося на існуючу постанову, то там є два списки. Список тих речей, які ми перевели в декларативний характер отримання, і далі перелік тих речей, на який не може розповсюджуватися декларативний принцип. Туди відноситься якраз і діяльність банків, і діяльність фінансових установ, тому що зловживання мають дуже велику соціальну шкоду. Не входить туди діяльність в сфері виробництва атомної енергетики, поводження з ядерними елементами, захоронення відходів. Так само не підлягає отриманню в такий декларативний спосіб дозволів на здійснення діяльності бірж, лотерей. Одним словом, розумний перелік виключень так, щоб суспільство не відчуло якихось негативних наслідків. Тому, в принципі, це у нас все передбачено і враховано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Іванович, здається, ще просив. Будь ласка.

РУЩИШИН Я.І. Шановні колеги, дуже дякую. Я страшний прихильник спрощення дозвільної системи для підприємства само собою. Але я ще є прихильником прибрати взагалі ініціативу законодавчу з

депутатів через дуже низьку якість законопроектів, які подаються, і статистика минулого року якраз про це говорить. Я якраз хотів би, щоб законопроекти робили Кабінет Міністрів разом з, можливо, адміністрацією Президента або фракціями, де є відповідні фахівці. Але цей закон якраз спростовує оцю мою думку. Тому що коли таблиця не збігається з текстом законопроекту, назва не відповідає, і такі зауваження до цього законопроекту, які, не знаю, навіть допустити до депутата неможливо. Це я до вас просив звернути увагу як представника виконавчої гілки влади на якість законопроектів, які подаються у Верховну Раду, бо це якась така трошки неповага.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярослав Іванович.

Колеги, є ще бажанчі висловитися? Людмила Анатоліївна, я бачу, тримала руку.

БУЙМІСТЕР Л.А. Пане голово, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А. Вітаю. Колеги, насправді законопроект дуже потрібний, дуже необхідний. Тому що у нас зараз економічний фронт настільки ж гарячий, як і воєнний, і той бізнес, який продовжує героїчно працювати в Україні, незважаючи на воєнні дії, це такі самі герої, як і інші військові. Спрощення дозвільної системи допоможе не тільки нам підтримати економіку загалом, а і тим підприємствам, які тікають з окупованих територій чи із зони ведення бойових дій, налагодити господарську діяльність на більш, скажімо так, спокійних частинах нашої країни.

Тому законопроект цей однозначно треба підтримувати, а далі працювати з Кабінетом Міністрів для того, щоб отой список, який буде прийнятий, видів діяльності спрощених, дійсно відповідав перспективам розвитку економіки воєнного часу і був дійсно не завеликий, але і давав відповідну ступінь економічних свобод. Тому пропоную підтримати цей законопроект і далі працювати з урядом в цьому напрямку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую, Людмила Анатолівна. Дуже дякую.

Колеги, чи є ще бажуючі, чи можемо переходити до голосування по проекту Закону? Можемо переходити до голосування. Добре.

Тоді за результатами обговорення цього проекту закону, колеги, пропоную ухвалити рішення внести проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану в Україні (це реєстровий номер 7331) на розгляд Верховної Ради України та за результатами розгляду в першому читанні рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект за основу. Прошу голосувати.

Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак, Колтунович – відсутні.

Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

КИЦАК Б.В. Кицак – за.

ЛІЧМАН Г.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов. Марчук.

Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.

Підласа.

Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скорик. Тарута. Шевченко.

Дякую. У нас всі з голосуючих "за", але не всі з присутніх проголосували. Вікторія Павлівна, 9 "за", якщо я не помиляюся? Так? Так. 9 "за", пише мені секретаріат. Двоє не голосували.

Дякую. Рішення прийнято. Закон рекомендовано прийняти за основу.

Я дуже дякую Денису Ігоровичу і іншим представникам Міністерства економіки і уряду, які з нами на зв'язку.

По проектах законів, колеги, на сьогодні ми закінчили. У нас далі важливе питання, яке стосується створення нового підкомітету по питаннях європейської інтеграції так званий.

Надійшов лист від Корнієнка Олександра Сергійовича на нас в тому числі. І він просить дуже сильно, звертається щодо необхідності завершення процесу створення підкомітетів з питань інтеграції України до Європейського Союзу. І просить це зробити, скажімо так, в стислі строки. Там у нас 23 комітети парламенту, із них в 19-ти такі підкомітети сформовані.

Тому є пропозиція прийняти рішення, якщо не сьогодні, то точно вже на наступному тижні, щодо створення цього підкомітету. Якщо є бажані його очолити і попрацювати в цьому напрямку, прошу. Якщо є бажані висунути чиюсь кандидатуру на голову цього підкомітету, так само, але наступного тижня, до кінця тижня, треба все-таки, колеги, цей процес буде завершити.

Да, будь ласка, Степан Іванович.

КУБІВ С.І. Давайте перенесемо це питання, коли будемо бачити одне одного, це принципова позиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

КУБІВ С.І. Будь ласка, на слідує засідання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді на вівторок, колеги, домовились?

КУБІВ С.І. Будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А. Дмитро Андрійович, а в нас буде на наступному тижні засідання комітету, да, передбачається перед Радою?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Людмила Анатоліївна. Я на початку казав, значить, у нас буде два засідання на наступному тижні, обидва будуть стосуватися не проектів законів, а заслуховування представників органів виконавчої влади.

БУЙМІСТЕР Л.А. Да-да, це я чула. І це буде не в онлайні? Мені просто графік треба розуміти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, не в онлайні. Не в онлайні. Там буде можливість, звісно, доєднатися онлайн в якості представника, але будемо просити, щоб все-таки прийшли фізично, офлайн.

БУЙМІСТЕР Л.А. Ясно. Дякую.

КУБІВ С.І. І ще важливе питання дуже. Чи є думка, аби отримати думку комітету, від Комітету з питань євроінтеграції? Бо сьогодні проблема в Україні і питання корупції, ось бачите, що відбувається навіть в період війни, кому війна, а кому мать родна. Тобто давайте це питання, дійсно, щоб ми мали вже різні думки не для формальності, а для реальної допомоги створити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте тоді, я вас дуже прошу, фінальний строк у вівторок, приймемо рішення по цьому. Добре? А якраз до цього порадимось між собою, поговоримо і визначимось.

КУБІВ С.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді ставлю на голосування пропозицію перенести розгляд цього на наступне засідання комітету. Колеги, прошу голосувати.

Буймістер.

Кисилевський.

БУЙМІСТЕР Л.А. Я – за. Я – за, перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Я теж – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кицак.

Колтунович.

Кубів.

КУБІВ С.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лічман.

ЛІЧМАН Г.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Магомедов.

Марчук.

Мовчан.

МОВЧАН О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха – за.

Підласа.

Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. За.

КИЦАК Б.В. Кицак – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак – за.

Дякую, колеги. Рішення прийнято. Розгляд цього питання перенесений на наступне засідання комітету. Дякую.

Колеги, вичерпали порядок денний по основних питаннях. У нас "Різне". В "Різному" на прохання членів комітету Денис Ігорович присутній, перший заступник міністра економіки України, із доповіддю про поточний стан економічного і соціального розвитку України. Я думаю, що це важлива інформація, особливо напередодні голосування бюджетних проектів законів і взагалі розуміння того, як ми входимо в опалювальний сезон і готуємося до зими.

Тому, Денис Ігорович, скільки вам часу потрібно для цього, для доповіді?

КУДІН Д.І. Дмитро Андрійович, ну, тут три формати. Можу 5 хвилин, короткий виступ, а потім запитання. Можу 10 хвилин, більш широкий виступ. Можу пів години, скільки дозволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, колеги, що нам було би корисніше, напевно, 5 хвилин послухати Дениса Ігоровича і потім поставити запитання. Правильно? Дякую.

Будь ласка, тоді, Денис Ігорович, вам слово, прошу.

КУДІН Д.І. Скажіть, будь ласка, видно екран? Я от намагаюся поділитися екраном.

_____. Видно.

КУДІН Д.І. Коротко пройдуся по основних показниках, де ми знаходимося.

Зрозуміло, що на сьогоднішній день війна радикальним чином впливає на економіку. Тут, на цьому слайді, ми бачимо динаміку по валовому внутрішньому продукту. У нас уже є офіційні дані за перші два квартали. І в першому кварталі падіння склало мінус 15 відсотків ВВП.

_____. Прошу переключити слайд.

КУДІН Д.І. Так видно?

_____. Тепер видно.

КУДІН Д.І. Тут іноді так буває, що, коли я включаю режим перегляду, то воно не гортається. Все, я тоді звідси буду гортати.

Це динаміка за останні три з половиною роки. В першому кварталі ВВП впав на мінус 15 відсотків, в другому кварталі – на 37 відсотків. І на сьогоднішній день наше очікування: зменшення ВВП до кінця року в розмірі мінус 33 відсотки. Основні причини: це переривання логістичних ланцюгів, руйнування підприємств на економічно і промислово розвинених територіях України на сході і, без сумніву, дуже значний відтік людей, які формують сукупний попит в економіці. На сьогоднішній день ми розуміємо, що навколо

5 мільйонів українців продовжують знаходитися за кордоном, відповідно вони не споживають товари і послуги, які бізнес в свою чергу не виробляє.

Далі хотів би показати... хотів би сказати, що, в принципі, от якщо взяти місячну динаміку, на попередньому слайді була квартальна, от ми бачимо, що січень і лютий у нас були прекрасні темпи зростання. В принципі, в січні у нас було зростання – 6,7 відсотка, один з найвищих показників за останні роки; лютий – 5,6 відсотка; а в березні відбулося різке падіння на 46 відсотків. Але з того часу динаміка постійно йде вгору, динаміка позитивна. І це пов'язано з тим, що в першу чергу покращується індекс очікувань бізнесу. Тому що ми кожного місяця спільно з там Київською школою економіки, з іншими організаціями проводимо опитування, бачимо, що настрої підприємців потроху покращується і, ну, відповідно це одразу ж позначається на цифрах. Ми і далі до кінця року плануємо висхідний тренд, відповідно, ну, це вселяє певний рівень оптимізму.

Що стосується, власне, того, що відбувається в розрізі компаній, от тут ми показали данні опитування Advanter Group, вони їх проводили, ну, ми спільно формували опитувальник. І тут ми показуємо, що спочатку в березні, лівий стовпчик: 73 відсотки бізнесу так чи інакше повністю або майже повністю зупинили роботу, 10 відсотків майже повністю зупинили роботу, кількість підприємств, які працювали, була незначною. Але бачимо помісячну динаміку. Динаміка покращується. Сьогодні уже за нашими оцінками не більше 15 відсотків підприємств повністю зупинили роботу і в основному вони сконцентровані на території Харківської, Донецької області, частково Миколаївської і Херсонської. Частково Миколаївської, частково Сумської і Чернігівської в основному ті, які були зруйновані внаслідок бойових дій.

Далі те, що стосується рівня цін. Звичайно, шок війни негативно вплинув на динаміку цін в усіх сегментах: роздрібні ціни, B2B сегмент, ціни виробників, і негативно вплинув на дефлятор ВВП. Тут ми на слайді даємо

помісячну динаміку. Ми бачимо, що, в принципі, січень і лютий динаміка була аналогічна до другої половини 21-го року, а внаслідок війни інфляція різко прискорилася, і вона прискорювалася на 3-4 відсотки кожного місяця аж до травня. Динаміка в червні уже пішла на уповільнення темпів інфляції, і особливо темпи уповільнилися у липні і серпні. Це ми пов'язуємо передусім з сезонним фактором, оскільки споживчі ціни на продукти харчування ідуть вниз традиційно в літку, відповідно інфляцію це уповільнило. Крім того, в серпні на 10 відсотків зменшилися світові ціни на нафту, відповідно імпортована частина інфляції також уповільнилася.

На сьогоднішній день станом на серпень ми маємо 23,8 відсотка інфляції рік до року, серпень до серпня. І наше очікування до кінця поточного року, що ми вийдемо грудень до грудня на рівень 30 відсотків, при цьому середньорічний обсяг інфляції у нас буде 21,2 відсотка.

Що стосується, в принципі, груп товарів, тут ми показуємо основні товари, ну, з одного боку, там хліб, крупи, м'ясо, так званий борщовий набір, окремо показуємо бензин. Динаміку аналізуємо серпень і вересень, в принципі, ну, те, що сказав перед цим, бачимо, що ситуація потроху покращується. Треба сказати українська ситуація не унікальна. Ми бачимо, що темпи інфляції в розвинених країнах світу, в США, в Європейському Союзі, в цьому році також зашкалюють, сягають рекордних 10 відсотків, і це без війни. Відповідно, ну, з урахуванням війни мати інфляцію тільки вдвічі більше. Це кращий результат навіть, чим ми очікували на початку бойових дій. Відповідно можна зробити висновок, що економіка в цілому є стійкою до війни і от на зміну шоку приходять певна нормалізація господарської економічної діяльності.

Важливо подивитися, звичайно, на експорт/імпорт, тому що в минулому році при ВПП в 200... навколо 200 мільярдів доларів, експорт товарів у нас був 67 мільярдів доларів, відповідно це значний обсяг ВВП. В принципі, з початку року динаміка відповідає ситуації, в січні і лютому, в принципі, у нас були хороші показники, але потім з блокуванням портів

обсяги експорту радикально зменшилися, наприклад, якщо брати березень до лютого, то фактично вдвічі. На сьогоднішній день сукупне падіння навколо 30, там 33 відсотків, звичайно, наприкінці липня, в серпні з відкриттям портів на експорт сільськогосподарської продукції ситуація суттєво покращилася. Валютні обмеження, які запровадив НБУ на початку війни, були абсолютно правильними і стабілізували ситуацію. Відповідно ми змогли зменшити, максимально зменшити в цих умовах розрив в нашому торговому балансі, як наслідок в платіжному балансі. Потім в червні і в липні розрив, в принципі, повернувся до своїх традиційних значень в попередні періоди. І тут ми ще не показували серпень, але ми моніторимо ситуацію на щотижневій основі. В принципі, у вересні ситуація вже краща. Тобто ми скорочуємо дефіцит нашого торгового балансу, це має позитивний загальноекономічний вплив.

Значить, скажу ще. Ясно, що в умовах війни будь-який прогноз застаріває практично миттєво, тому першочергове значення має не прогноз як результат, а процес прогнозування. Ми цей процес ведемо щодня, в принципі, з початку війни. Сьогодні чотири основних сценарії, які ми використовуємо в макроекономічному прогнозуванні спільно з Мінфіном і Національним банком. Позиції між собою ми узгоджуємо. Чотири сценарії відрізняються між собою в основному перебігом воєнних дій: від нашої повної перемоги, сценарій один, уже до кінця цього року до протилежного сценарію – це сценарій чотири, коли ми втрачаємо території. Базовим за основу ми сьогодні... Це не тому, що ми віримо, що так може статися, але для прогнозування треба мати і позитивний, і нейтральний, і негативний сценарій. Як базовий, в тому числі для планування державного бюджету, ми взяли сценарій три, який передбачає заморожений конфлікт з тим, що ворог залишається на тих територіях, на яких він є сьогодні, з постійними обстрілами вздовж лінії вогню, тобто війна триває.

Оці чотири сценарії, ми тут показали діапазон по ВВП на 23-й рік від зростання на 15 відсотків до падіння мінус 0,4 відсотка.

В принципі, останні слайд, який хочу показати, це зведені показники на одному слайді. Значить, передостання і остання колонка - це наші очікування на 22-й рік. І третій сценарій. Сценарій замороженого конфлікту на 23-й. Ми передбачаємо, що в цьому році, 22-му, реальний ВВП впаде, як я сказав, орієнтовно на мінус 33 відсотки, складе 4 трильйони 680 мільярдів гривень. І в цьому третьому сценарії ми даємо зростання в наступному році на 4,6 відсотка. Фактично це не зростання, а невеличке повернення, маленьке повернення до попередніх значень, але далеко не в повному обсязі.

Щодо інфляції. Так, як і сказав, 21 відсоток середньорічна в цьому році і 30 відсотків в наступному при такій військовій ситуації. При цьому грудень до грудня ідентична ситуація – 30 відсотків в цьому, 30 – в наступному році. Середньомісячну зарплату, якщо в 21-му році, вона рекордно зросла і показувала хорошу динаміку, то зараз на фоні безробіття навколо 28 відсотків за методологією МОП маємо зменшення номінальної зарплати на 18 відсотків, тобто 82 відсотки, тут дорівнює попереднього року, і на наступний 23-й рік ми бачимо фактично, що вона залишиться, ну, вона повернеться на рівень 21-го року, але до того рівня не зросте.

Що стосується торгового балансу, то в цьому році ми прогнозуємо дефіцит - 18,6 мільярда доларів, наступного року менший – 14 мільярдів доларів і закладаємо по експорту/імпорту, що експорт в цьому році – мінус 30 відсотків, в наступному – плюс 9 відсотків, а імпорт в цьому році – мінус 10 відсотків до минулого року, а в наступному році – плюс 1 відсоток. Це отакий загальний зріст.

Вибачте, не вклався в 5 хвилин, вийшло 10. Переоцінив здатність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Ігорович, але інформативно.

Я єдине попрошу дуже, якщо ваша ласка, поділитися цією презентацією, я розішлю серед членів комітету для того, щоб ми теж могли її потім більш ґрунтовно опрацювати.

У мене два коротких питання. Перше по покриттю дефіциту бюджету. Є розуміння джерел принаймні на найближчі... до кінця року?

І друге. Скажіть, будь ласка, динаміка по поверненню українців, які виїхали за кордон, вона якось змінюється? Тобто у нас безробіття зростає за рахунок того, що повертаються українці і немає роботи, чи вона зростає за рахунок того, що продовжують знищувати просто сектори певні в економіці?

Дякую.

КУДІН Д.І. Дмитро Андрійович, значить, що стосується статистики повернення. В принципі, треба почати з того, що ми пам'ятаємо, як відбувався перетин державного кордону на початку війни. По великому рахунку тоді в якийсь момент було прийнято рішення і не було фіксації людей, які виїжджають, для прискорення процедури. Значить, робили копії документів, але в базу не вносили. І відповідно найбільш достовірним джерелом даних сьогодні – це є дані операторів мобільного зв'язку. Дуже різні оцінки по кількості людей, які виїхали, але ми, в принципі, робимо узагальнення на основі і аналізу руху по платіжних картках всередині країни, і на основі даних мобільних операторів.

Так, ми бачимо значне повернення людей в Україну під 1 вересня. В принципі, за оцінками Єврокомісії, в Україну вже повернулося 5 мільйонів людей. Треба розуміти, що люди не завжди повернулися в ті місця, де вони жили до того, тому що у нас є величезна кількість внутрішньо переміщених осіб, ми оцінюємо цю кількість в районі 3-4 мільйони людей, і відповідно традиційно до війни у нас була ситуація, коли у нас був розвинений промисловий схід і частково південь і значно менш розвинений захід. Відповідно трапилася ситуація, при якій люди – кваліфіковані робітники з півдня мусили переїжджати в Центральну, в Західну Україну, відповідно це спричинило диспропорцію на ринку праці. Тобто люди не змогли знайти застосування своїм навичкам на цих територіях.

І навпаки частково відбувся відтік кваліфікованих працівників за кордон, відповідно ті підприємства, які працюють на території Східної України, замість того, щоб тримати зарплати на попередньому рівні, частково десь змушені були їх піднімати, оскільки мають дефіцит саме кваліфікованих працівників потрібних їм спеціальностей. В цілому оце якраз випадіння сукупного попиту дуже значне, дані на 1 вересня, ну, так більш-менш офіційні ми будемо мати за два тижні, зможемо поділитися з комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, є запитання? Будь ласка.

РУЩИШИН Я.І. Якщо можна, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Ярослав Іванович, будь ласка.

РУЩИШИН Я.І. Так, пане Денисе, скажіть, прошу вас, бо мене трошки вразило, що ми тримаємо рівень інфляції на наступний рік в такому ж рівні 30 відсотків, як цього року. Які підстави так думати, бо ніби мало б бути зменшення?

КУДІН Д.І. Дякую, пане Ярославе. Ми якраз вчора обговорювали це з Національним банком України, ну, прогноз у нас однаковий, в принципі, цифри збігаються, він консенсусний.

Значить, в чому причина такої інфляції? Якщо в цьому році... ну, ми розуміємо, частина фінансування витрат відбувається емісійно і очікуваний обсяг емісійного фінансування до кінця року – приблизно 400 мільярдів гривень. Ця грошова маса нікуди не йде, вона, без сумніву, буде давити на ціни, збільшуючи сукупний попит, відповідно ціни ідуть вгору. Перша історія.

Друга історія. З урахуванням того, що уже відбулося значне зростання цін на споживчі товари і особливо на промислові, виходить, що відбувається спіральна динаміка, бо працюючі підприємства змушені піднімати зарплати працівникам, і потім відкотити назад цю ситуацію вже достатньо важко, але підняття зарплат все одно буде доганяти інфляцію, відповідно одне тягне друге.

Третій фактор – це зменшення об'єму виробництв. Зрозуміло, природня реакція бізнесу на війну і на зменшення попиту – це скорочення пропозиції. Скорочення пропозиції відбувається повільніше ніж скорочення попиту, але відновлення пропозиції відбувається ще повільніше. Відповідно якщо в цьому році основні чинники інфляції – це імпорт інфляції через енергоносії, раз, збільшення сукупного попиту на окремі товари або константний попит, але звуження пропозицій плюс навіс грошової ліквідності, то на наступний рік це якраз криза пропозицій плюс переривання логістичних ланцюжків. І ці різнонаправлені фактори і призводять до таких результатів на моделях.

У нас сім економетричних моделей, по яких ми рахуємо стан і прогнозуємо стан економіки. В принципі, на тих припущеннях, які у нас є сьогодні, оцей третій сценарій, ми отримаємо такий результат. Ясно, що ми сподіваємося на те, що війну ми зможемо виграти раніше і що це не буде заморожений конфлікт. Відповідно індекс очікувань покращиться, ситуація стабілізується, тоді показники будемо мати кращими.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Ігорович.

Колеги, чи є ще запитання до доповіді пана заступника міністра, першого заступника?

БУЙМІСТЕР Л.А. Є, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка

БУЙМІСТЕР Л.А. Пане Денисе, по-перше, дуже дякую за таку ґрунтовну, хоч і дуже невтішну доповідь, бо показники, зрозуміло, через війну, які ми спостерігаємо, вони, скажімо так, невтішні.

Питання в мене полягає в наступному. Дивіться, якщо брати ситуацію з нашим ворогом, а ми ж бачимо, що всі прогнози макроекономічні залежать від ситуації на фронті, то наш ворог уже перебудував всю свою економіку, перебудував свою оборонну промисловість, готуючись до довгої війни. Тобто фактично теж до вашого базового сценарію, який насправді для країни буде дуже виснажливим.

І тому в мене питання більше навіть не по макропрогнозу, а взагалі, чи ви робили якийсь план дій для того, аби ми ... *(Не чути)* скоріше до того, щоб перебудувати економіку на воєнні рейки. Я тут маю на увазі виділити стратегічні галузі, які мають першочергово фінансуватися і підтримуватися державою, наприклад, такі як оборонно-промисловий комплекс. Адже ми повинні, і я про це говорила вже дуже давно, починати виробництво боєкомплектів, бодай щоб не рахувати постріли на передовій. І виділити ще деякі стратегічні галузі, які можуть і повинні працювати в державі, навіть незважаючи на воєнні дії.

От чи була вже така робота зроблена? Якщо ні, то я би запропонувала нам як комітету і міністерству профільному долучитися і все ж таки створити такий єдиний підхід, тому що тоді ми будемо так само добре розуміти, які, наприклад, галузі піддавати спрощеному ліцензуванню. Від цього буде залежати дуже багато законопроектів в подальшому.

Тому от хотілося б разом з вами попрацювати і дійсно якісно підготувати отакі стратегічні підходи, галузеві підходи, для того щоб ми зробили нашу економіку не просто там відносно стійкою на момент енергетичної кризи, а щоб це дійсно була економіка, яка може забезпечувати довгі воєнні дії.

КУДІН Д.І. Пані Людмила, дякую за запитання.

Ну, хочу повідомити, що якраз Мінекономіки є головним відповідальним в уряді за мобілізацію національної економіки в умовах війни. Ми з вами це обговорювали на одному з останніх засідань Комітету економіки перед війною, прямо в лютому, ми тоді доповідали про стан готовності. В принципі, за перший місяць з початку війни, ну, точніше десь за шість тижнів ми перевели 19 тисяч... більше 19 тисяч підприємств на виконання мобілізаційних завдань, тобто завдань по забезпеченню Збройних Сил України, населення необхідними товарами і послугами.

В принципі, з того часу кількість підприємств, які беруть участь у виконанні цих завдань, трохи зростає. Абсолютно в нашому фокусі спільно з Міністерством оборони першочергове завантаження замовленнями вітчизняних виробництв. Це стосується трьох основних галузей: по-перше, це оборонно-промисловий комплекс, по-друге, це легка промисловість, зокрема, пошиття форми, взуття, спальних мішків, матраців і так далі для армії і третє – це харчова промисловість, яка обслуговує Збройні Сили України, інші підрозділи сектору безпеки і оборони.

В принципі, як ви пам'ятаєте, якраз головним відповідальним органом саме за оборонно-промисловий комплекс є Мінстратегпром як спеціально... тому що у нас якраз по наших нормативних документах з вами оборонка відноситься до стратегічних галузей промисловості. Ми їм максимально допомагаємо, тому що є суміжні галузі, в принципі, ця робота активно ведеться.

Що стосується додаткового переведення на, скажімо, військові рейки. Тут ми можемо говорити про виробництво або освоєння виробництва зброї і боєприпасів, які в Україні раніше не виготовлялися, але потрібні для контрнаступу наших ЗСУ. Тут ми покладаємо великі сподівання на ленд-ліз, проголосований парламентом Сполучених Штатів Америки. За умовами ленд-лізу, крім надання техніки військової, ми маємо право претендувати на передачу обладнання для виробництва. Я не знаю, у нас закритий зараз

зв'язок чи ні, які речі я можу говорити, які ні, але в цілому можу сказати так. Мабуть, відкритий зв'язок, правильно, Дмитро Андрійович?

БУЙМІСТЕР Л.А. Так, да.

КУДІН Д.І. Да. Тут, можливо, мало би сенс зробити окреме закрите засідання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згоден, згоден повністю.

КУДІН Д.І. І запросити обов'язково Укроборонпром, Мінстратегпром, нас і Міноборони рівно в тому складі, як це було перед початком війни, ми тоді там зможемо більше дати деталей. Але загалом скажу так: переліки і очікування сформовані, технології визначені з конкретними виробниками і, в принципі, перспектива є. Але тут все залежить від швидкості руху з американської сторони, там швидкість руху не така висока, як нам би хотілося. І там так: спочатку зброя, а потім обладнання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Ігорович.

БУЙМІСТЕР Л.А. Я ще попрошу, зверніть увагу, дійсно, треба було би закриті засідання нам провести. Все ж таки нам треба якось раду дати ще і з місцевими бюджетами, тому що те, що відбувається на рівні місцевих бюджетів, у воєнний час таких речей відбуватись не повинно. Я навіть можу навести приклади, у нас бюджети реверсну дотацію не перераховують, тому що не мають на це повноважень, просто зараз гроші зависають на органах місцевого самоврядування. Я вже мовчу про те, що фінансуються досі програми розвитку, стрижка газонів, висадка квітів в прифронтових містах. Це, в принципі, має бути сформований якийсь принцип, за яким хоча б

рекомендації дати місцевим бюджетам не витратити кошти невідомо на що. А, по великому рахунку, ну, у воєнний час у багатьох країнах світу взагалі розповсюджена практика централізації, в тому числі і процесу управління місцевими бюджетами. Бо ми, коли говоримо про великі, стратегічні речі, а потім опускаємо, що гроші, а вони ж є, на рахунках лежать сьогодні у казначейських, і місцеві органи самоврядування ні витратити їх не можуть, ні повертають в бюджет. Тому це теж важливе питання, його би разом обговорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте тоді заплануємо на наступний тиждень закритий комітет, пройдемо ще раз. У нас якраз там планується доповідь по ситуації з легпромом і по підготовці до зими, по пошиттю зимньої форми і все інше. Ми якраз це об'єднаємо і проговоримо все разом. Домовились?

БУЙМІСТЕР Л.А. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, є ще бажані поставити запитання? Можемо підводити ризику, так?

Денис Ігорович, дуже дякую. Дякую вам за роботу, за участь. Колеги, вам усім дякую за присутність. Секретаріату так само дякую за сприяння і допомогу. Всім гарного кінця дня і бережіть себе.

Комітет оголошую закритим. Дякую.